

**REPREZENTANT AL GUVERNULUI
LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI**

MD 2012, Chișinău, str.31 august 1989, № 82, tel.(373) 22 201422, fax. (373)
22 201422

*Text tradus și redactat de Direcția Generală Agent Guvernamental.
Poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

SECȚIUNEA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 55809/08
Murat KARALAR
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Doua), statuînd la 24 noiembrie 2015 într-o cameră compusă din:

Işil Karakaş, *preşedinte*,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *judcători*,

et de Stanley Naismith, *greşierul secţiunii*,

Examinînd cererea de mai sus, introdusă la 14 noiembrie 2008,

Examinînd declarațiile formale de acceptare a reglementării amiabile a cauzei, cu privire la plîngerea adusă în conformitate cu articolul 3 din Convenție,

Examinînd observațiile prezentate de Guvernul pîrît și cele prezentate ca răspuns de către reclamant,

Deliberînd, decide următoarele:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, dl Murat Karalar este cetățean turc, născut în 1971. El a fost reprezentat la Curte de către dna V. Țurcan, avocat care practică în Chișinău.

2. Guvernul Republicii Moldova ("Guvernul") a fost reprezentat de către agentul său, dl L. Apostol. Guvernul Turciei nu și-a exprimat intenția de a interveni în procedură.

Circumstanțele cauzei

3. Faptele cauzei prezentate de către părți pot fi rezumate după cum urmează.

1. Arestul preventiv și condamnarea reclamantului

4. La 20 martie 2008, autoritățile Republicii Moldova au reținut reclamantul la volanul unui automobil în care transporta în jur de două sute de kilograme de heroină, destinația finală fiind Olanda. O altă persoană prezentă în automobil a reușit să evadeze.

5. Ulterior, reclamantul a fost învinuit de trafic de stupefiante în grup organizat. În prezenta cauză, autoritățile au pus sub urmărire un alt cetățean turc și patru înalți funcționari ai Direcției Misiuni Speciale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Funcționarii respectivi ar fi încercat să împiedice arestul reclamantului și confiscarea drogurilor. Procedurile penale împotriva reclamantului și a altor cinci persoane au fost conexe.

6. După arestarea sa, reclamantul a fost menținut în arest preventiv pe durata întregului proces. Pe parcursul urmăririi penale, care a încetat la 5 septembrie 2008, privarea de libertate a reclamantului a fost prelungită la fiecare treizeci de zile. La faza judecării cauzei penale, arestul preventiv al reclamantului a fost prelungit o dată la trei luni. Motivele invocate de către instanțele judecătorești naționale se bazează pe gravitatea infracțiunii pretinse (calificată ca extrem de gravă în dreptul intern), faptul că aceasta a fost comisă de un grup criminal internațional, eventualele riscuri în caz de eliberare, evadare, periclitarea înfăptuirii justiției, comiterea noilor infracțiuni și încălcarea ordinii publice. Pentru a argumenta riscul de evadare a reclamantului, judecătorii au menționat în primul rând că reclamantul este cetățean turc și riscă o pedeapsă cu închisoare pe termen îndelungat. Cât privește riscul de periclitare a bunei desfășurări a justiției, judecătorii au constatat, printre altele, că reclamantul, în caz de eliberare, risca să comunice cu alți complici, dintre care unii continuau să se afle în căutare.

7. La 21 octombrie 2009, judecătoria sectorului Botanica (Chișinău) a judecat reclamantul ca fiind principalul vinovat în infracțiunea incriminată și l-a condamnat la treisprezece ani privațiune de libertate. La 3 iunie 2013,

în baza apelului reclamantului, prin decizia Curții de Apel Chișinău, pedeapsa acestuia a fost redusă la zece ani privațiune de libertate.

8. La 9 iunie 2014, judecătoria Rezina a menținut cererea de eliberare condiționată formulată de reclamant. După eliberarea sa, reclamantul n-a respectat obligația impusă de către instanță, de a se prezenta la biroul de probațiune. La 16 septembrie 2016, judecătoria sectorului Centru (Chișinău), după ce ar fi constatat că reclamantul este de negăsit, a revocat eliberarea condiționată aplicată acestuia.

2. Condițiile de detenție ale reclamantului

9. Pe parcursul arestului preventiv, reclamantul a fost plasat în izolatoarele de detenție ale Ministerului Afacerilor Interne și în penitenciarul nr. 13 din Chișinău. Potrivit reclamantului, condițiile materiale în aceste locuri de detenție erau inumane și degradante. La fel, acesta a invocat că pe parcursul arestului preventiv el n-a beneficiat de tratament necesar pentru îngrijirea afecțiunilor neurologice de care suferea.

10. La 6 și 12 noiembrie 2013, Curtea a primit declarația de reglementare amiabilă, semnată de către părți, în ceea ce privește plîngerea reclamantului în temeiul articolului 3 din Convenție. Prin această declarație, Guvernul s-a angajat să asigure reclamantului condiții de detenție corespunzătoare, în conformitate cu articolul 3 din Convenție și asistență medicală adecvată. Guvernul și-a asumat angajamentul să plătească reclamantului suma de 7 000 (șapte mii) euro iar reclamantul, respectiv, să renunțe la orice altă pretenție împotriva Republicii Moldova cu privire la circumstanțele ce stau la originea cererii sale, în partea ce se referă la încălcarea articolului 3 din Convenție. Suma indicată, menită să acopere prejudiciul moral, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei de schimb aplicabile la data efectuării plății și va fi scutită de orice taxe eventual aplicabile. Această sumă va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării deciziei de către Curte. În cazul neachitării în termenul indicat, Guvernul se obligă să plătească, de la data expirării acestui termen și pînă la efectuarea plății, o penalitate egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca centrală Europeană, plus trei procente. Suma va constitui rezoluția finală a cauzei în capătul de cerere cu privire la încălcarea articolului 3 din Convenție.

CAPETE DE CERERE

11. Invocînd articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plîns de condiții precare de detenție și de absența îngrijirilor medicale adecvate.

12. Invocînd articolul 5 § 1 c) din Convenție, el pretinde că deținerea sa în arest preventiv, a fost bazată pe motive abstracte și insuficiente.

ÎN DREPT

A. Pretinsa încălcare a articolului 3 din Convenție

13. Curtea ia act de reglementarea amiabilă asupra căreia au convenit părțile. Curtea consideră că aceasta se bazează pe respectarea drepturilor omului recunoscute de Convenție și Protocoalele sale și nu vede nici un motiv care ar justifica continuarea examinării acestui capăt de cerere. În consecință, decide să radieze cauza de pe rol în partea ce se referă la încălcarea articolului 3 din Convenție.

B. Pretinsa încălcare a articolului 5 din Convenție

14. Reclamantul susține că instanțele naționale au motivat într-o manieră insuficientă deciziile sale cu privire la deținerea sa în arest preventiv.

15. Guvernul a respins aceste afirmații.

16. Fiind responsabilă de calificarea juridică a faptelor, Curtea consideră că acest capăt de cerere relevă articolul 5 § 3 din Convenție.

17. Curtea amintește că articolul 5 din Convenție consacră un drept fundamental al omului: protecția individului de atentarea arbitrară a Statului împotriva libertății sale (*Bozano c. Franța*, 18 decembrie 1986, § 54, seria A nr. 111). Paragraful 3 al acestui articol prevede că detenția provizorie înainte de judecată nu va depăși un termen rezonabil și că autoritățile judiciare competente vor examina în mod sistematic prezența motivelor « rezonabile » și « suficiente », care să justifice privarea de libertate (*Assenov și alții c. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 154, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-VIII).

18. Curtea reafirmă, totodată, că rezonabilitatea duratei unei detenții nu se pretează unei evaluări abstracte (*Patsouria c. Georgia*, nr. 30779/04, § 62, 6 noiembrie 2007). Curtea accentuează, printre altele, că este prioritar pentru instanțele judecătorești naționale să se asigure ca într-o anumită cauză, arestul preventiv a unui acuzat nu va depăși o durată rezonabilă. În acest scop, ținând cont de principiul prezumpției nevinovăției, autoritățile trebuie să examineze toate circumstanțele de natură să admită sau să excludă o exigență de interes public care ar justifica o derogare de la regula stabilită de articolul 5 din Convenție, și să o reflecte în deciziile lor cu privire la cererile de eliberare. În funcție de deciziile instanțelor naționale cu privire la arestul preventiv și în baza faptelor necontestate de reclamant, Curtea urmează să examineze dacă a avut loc sau nu încălcarea articolului 5 § 3, (*Wiensztal c. Polonia*, nr. 43748/98, § 50, 30 mai 2006, și *McKay c. Regatul-Unit [MC]*, nr. 543/03, § 43, CEDO 2006-X).

19. În jurisprudența sa, Curtea descoperă patru motive fundamentale care pot justifica arestul preventiv a unei persoane bănuite că ar fi comis o infracțiune: riscul evadării persoanei bănuite (*Stögmüller c. Austria*, 10

noiembrie 1969, p. 38, § 15, seria A nr. 9), că, fiind eliberat, ar exista riscul periclitării bunei desfășurări a procedurilor judiciare (*Wemhoff c. Germania*, 27 iunie 1968, p. 22, § 14, seria A nr. 7), comiterii unor noi infracțiuni (*Matznetter c. Austria*, 10 noiembrie 1969, p. 28, § 9, seria A nr. 10) sau perturbării ordinii publice (*Letellier c. Franța*, 26 iunie 1991, § 51, seria A nr. 207).

20. În cazul în care motivele au fost «rezonabile» și «suficiente», Curtea verifică dacă autoritățile naționale competente au demonstrat o «diligență specială» pe parcursul procedurii (*Idalov c. Rusia* [MC], nr. 5826/03, § 140, 22 mai 2012).

21. În prezenta cauză, Curtea menționează că reclamantul a fost reținut la 20 martie 2008 și că a fost deținut în arest preventiv pînă la condamnarea sa, la 21 octombrie 2009. Perioada luată în considerație, potrivit articolului 5 § 3 din Convenție, are în speță durata de un an, șapte luni și două zile.

22. Curtea notează că reclamantul a fost reținut la volanul unui automobil cu care transporta în jur de două sute kilograme de heroină. Curtea consideră că suspiciunile față de acesta s-au adevărat atît la momentul reținerii, cît și pe parcursul procedurii. Prin urmare, Curtea observă că principalele motive relatate de către instanțele judecătorești naționale pentru justificarea ținerii în arest a reclamantului, au fost gravitatea faptelor invocate și complexitatea cauzei, cît și riscul de eschivare și periclitatea bunei desfășurări a justiției.

23. În special, în ceea ce privește riscul eschivării reclamantului de la justiție, Curtea notează că instanțele naționale au luat în considerație faptul că persoana este cetățean al altui Stat și este pasibil privării de libertate pe un termen îndelungat, avînd în vedere caracterul grav al infracțiunii incriminate. Curtea reamintește că gravitatea pedepsei în sine nu poate constitui o justificare a perioadei excesive de arest preventiv, ea poate fi luată în considerație pentru a determina dacă există riscul că bănuitul va evada (*Idalov*, citat, § 145, și *Ilijkov c. Bulgaria*, nr. 33977/96, §§ 80-81, 26 iulie 2001). În speță, Curtea a considerat binevenit faptul că instanțele naționale să-și fi motivat mai detaliat deciziile lor; prin urmare, Curtea totuși consideră că motivele invocate de instanțele naționale au fost rezonabile și au revelat existența unui risc semnificativ de evadare a reclamantului. (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Van der Tang c. Spania*, 13 iulie 1995, §§ 64-67, seria A nr. 321). În plus, Curtea consideră că aceste motive nu și-au pierdut relevanța pe parcursul deținerii reclamantului. Faptul că, imediat după ce ar fi fost plasat în libertate condiționată, reclamantul efectiv a evadat, confirmă la propriu concluzia instanțelor judecătorești naționale, potrivit căreia acesta risca să evadeze în cazul eliberării. Mai mult ca atît, faptul că reclamantul a încălcat condițiile de eliberare condiționată confirmă argumentul potrivit căruia, arestul preventiv a fost măsura preventivă cea mai potrivită.

24. În concluzie, Curtea consideră că existența unui risc semnificativ de eschivare a reclamantului de la înfăptuirea justiției, confirmat de o serie de factori relevanți, care au existat pe tot parcursul detenției, a constituit un motiv relevant și suficient de a-l deține în arest preventiv. Prin urmare, Curtea consideră că nu este necesar să comenteze cu privire la relevanța altor motive invocate de instanțele naționale pentru a justifica arestul preventiv.

25. Rămîne de stabilit dacă autoritățile Statului au demonstrat o «diligență specială» pe parcursul procedurii. În acest sens, Curtea a reamintit că celeritatea specifică la care un deținut are dreptul la examinarea cazului său, nu trebuie să afecteze eforturile magistraților la realizarea corespunzătoare a atribuțiilor sale de serviciu (*Pecheur c. Luxembourg*, nr. 16308/02, § 62, 11 decembrie 2007, și *Esparza Luri c. Franța*, nr. 29119/09, § 33, 26 ianuarie 2012). Complexitatea și specificul urmăririi penale, sunt elementele de care este necesar să se țină cont la constatarea faptului dacă autoritățile naționale competente au demonstrat o «diligență specială» pe parcursul procedurii (*Scott c. Spania*, 18 decembrie 1996, § 74, *Culegere* 1996-VI).

26. În speță, Curtea reamintește că reclamantul a fost deținut în arest preventiv pe parcursul unui an, șapte luni și două zile, dintre care cinci luni și jumătate au constituit nemijlocit urmărirea penală pe caz, iar unsprezece luni și jumătate – durata procesului în prima instanță. Curtea consideră cauza penală a reclamantului ca fiind una complexă. Într-adevăr, cauza penală se referea la învuniri de trafic de droguri în cantități foarte mari, cu implicarea membrilor unui presupus grup criminal transnațional. În plus, patru din șase coacuzăți erau înalți funcționari de poliție. Curtea a subliniat că procesele care implică presupuși membri ai unei organizații criminale sau denotă susținerea acestei structuri de către funcționari ai instituțiilor de stat, sunt deosebit de delicate și complicate (*Van der Tang*, citat, § 75, *Contrada c. Italia*, 24 august 1998, § 67, *Culegere* 1998-V, și *Wiensztal*, citat, § 52).

27. În speță, Curtea consideră că durata urmăririi penale, cât și a procedurii în prima instanță, nu par a fi excesive avînd în vedere complexitatea cauzei. Prin urmare, nu se poate spune că autoritățile judiciare competente n-au manifestat o diligență specială în vederea examinării cauzei reclamantului și a coacuzăților săi. În consecință, circumstanțele acestei cauze nu pot fi considerate ca fiind o încălcare a drepturilor reclamantului în temeiul articolului 5 § 3 din Convenție.

28. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins, în conformitate cu articolul 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să radieze de pe rol capătul de cerere cu privire la articolul 3 din Convenție, în conformitate cu articolul 39 din Convenție;

Declară cererea inadmisibilă pentru surplus.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 17 decembrie 2015.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte